

Til lovforslag nr. L 217. Betænkning afgivet af arbejdsmarkedsudvalget den 22. maj 1981

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v.

(Landsarbejdsnævnets og arbejdsmarkedsnævnets sammensætning, pristalsregulering af dagpenge og efterløn m. v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet en række spørgsmål til arbejdsministeren, som den har besvaret skriftligt og i samråd.

Udvalget har modtaget skriftlig henvendelse fra Dansk Arbejdsgiverforening.

Der er af arbejdsministeren fremsat 2 ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagede bemærkninger.

Under drøftelserne om lovforslaget har et flertal (socialdemokratiets, det radikale venstre og centrum-demokraternes medlemmer af udvalget) oplyst, at der mellem det radikale venstre, centrum-demokraterne, kristeligt folkeparti og socialdemokratiet er enighed om at opfylde tilkendegivelsen fra indførelsen af efterlønsordningen om, at efterlønsordningens nettoudgifter fuldt ud skal finansieres af arbejdsmarkedets parter fra 1982.

Der er ligeledes enighed om, at der skal foretages en samordning af bidragsopkrævningerne til arbejdsløshedsforsikring, invalidepension, Arbejdsgivernes Elevrefusion, Lønmodtagernes Garantifond og Arbejdsmarkedets Tillægspension. Den samlede opkrævning, der om muligt skal træde i kraft 1. januar 1982, skal ske ved ATPs foranstaltning og i videst muligt omfang følge de nu gældende opkrævningsregler for ATP-bidraget.

Arbejdsministeren har over for udvalget oplyst, at regeringen er indstillet på i begyndelsen af folketingssamlingen 1981-82 at fremsætte de nødvendige lovforslag til gennemførelse af de aftalte ændringer.

Regeringen vil således fremsætte lovforslag om ændring af arbejdsløshedsloven, hvorefter medlems- og arbejdsgiverbidraget til arbejdsløshedsforsikringen foreslås forhøjet med henholdsvis 0,5 og 0,75 gange den maksimale dagpengesats. Medlems- og arbejdsgiverbidraget vil herefter udgøre henholdsvis 3,5 og 2,75 gange den maksimale dagpengesats pr. medlem eller helårsbeskæftiget.

Som følge af den samlede opkrævning af de fem arbejdsgiverbidrag vil kredsen af arbejdsgivere, der har pligt til at betale bidrag til arbejdsløshedsforsikringen, blive ændret ubetydeligt fra ATP- og kildeskattepligtige til alene ATP-pligtige.

Alle bidragspligtige arbejdsgivere, såvel private som offentlige, skal herefter betale bidrag for alle lønmodtagere, der er omfattet af ATP-loven. Fritagelsen for at betale bidrag for én lønmodtager i hver virksomhed bortfalder således.

Regulering af bidraget vil efter den ny opkrævningsordning kun ske én gang om året, den 1. januar, mod nu to gange om året, 1. april og 1. oktober.

Reglerne om opkrævning af arbejdsgiverbidraget til invalidepension, fastsat i lov om invalidepension m. v., vil regeringen foreslå ændret tilsvarende. Alle offentlige arbejdsgivere vil således også blive pålagt bidragspligt.

En samordning af de pågældende bidragsordninger vil tillige kræve, at de offentlige arbejdsgivere pålægges bidragspligt til Ar-

bejdsgivernes Elevrefusion, og regeringen vil foreslå loven herom ændret i overensstemmelse hermed.

Herudover vil regeringen stille forslag om mindre ændringer i de nævnte love samt i lov om Lønmodtagernes Garantifond og lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension med henblik på at sikre ensartede regler om bidragsberegning (på grundlag af aktuel beskæftigelse), bidragsperioder, forfaldstidspunkter, morarenter, tvangsinddrivelse m. m.

Herefter indstiller et *flertal* (socialdemokratiets, det radikale venstres og centrumdemokraternes medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag nr. 2 og 4.

Et *mindretal* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) bemærker vedrørende oplysningerne fra arbejdsministeren og et flertal af udvalgets medlemmer om en kommende ændring af finansieringen af efterlønsordningen og om en samordning af visse bidragsopkrævninger:

Da disse ændringer er fremkommet i en aftale mellem fire partier, hvori mindretallet ikke har haft lejlighed til at indgå, har man ikke fundet det rigtigt på nuværende tidspunkt at tage stilling til de annoncerede ændringer, men vil afvente de af arbejdsministeren bebudede lovforslag.

Mindretallet vil redegøre for sin stilling til lovforslaget ved 2. behandling, men har tiltrådt de af arbejdsministeren stillede ændringsforslag nr. 2 og 4.

Et *andet mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling med følgende bemærkninger:

Lovforslaget vil hovedsagelig kun virke som beskæftigelsesterapi og maskering af arbejdsløshedsproblemet. Samtidig vil det virke fordyrende på normale ansættelsesforhold i erhvervslivet, fordi der vil være valgmuligheder, der giver konkurrenceforvriddning på arbejdsmarkedet, fordi enorme summer af statspenge slippes løs til aflønning af noget, der ikke giver et normalt arbejdsresultat.

Mindretallet mener ikke, at regeringen evner at afskaffe arbejdsløsheden, fordi den –

samtidig med at den snakker om den høje arbejdsløshed – bevidst overlægger det private erhvervsliv med forkvaklet arbejdslovgivning, overdreven beskatning, ågerrenter, en ødelæggende sygedagpengeordning, overdrevne sikkerheds- og miljøbestemmelser samt et ukontrolleret vokseværk i socialudgifterne og administrationen, hvis samlede virkninger har direkte destruktiv effekt på ethvert erhvervsinitiativ til nedbringelse af arbejdsløsheden.

Størstedelen af vor arbejdsløshed må ses som et selvfølgelig resultat af den førte socialistiske politik. Arbejdsløshed afhjælpes ikke ved lovgivning, men ved øget produktion, og produktion skades bl. a. ved trusler om ØD. Mindretallet mener, at man i stedet skulle løse arbejdsløshedsproblemet effektivt ved at lovgive som anført i fremskridtspartiets mange lovforslag om ændret økonomisk politik.

Et *tredje mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) er af den opfattelse, at i og med, at kommuner og amter fremover kan forventes at få større indflydelse på beskæftigelsen, er det rimeligt at udvide landsarbejdsnævnet samt de lokale arbejdsmarkedsnævn ved indsættelse af kommunale repræsentanter.

Mindretallet anser det for rigtigt at regulere dagpenge og efterløn for dem, der ikke har højeste dagpengesats. Udvalgsarbejdet har vist med et eksempel, at det kan dreje sig om 32 kr. ugentlig, hvilket ikke er meget, men dog noget.

Mindretallet kan dog ikke tilslutte sig sidste del af lovforslaget, der har sammenhæng med fremrykning af jobtilbudsordningen og den (desværre) solgte jobskabelsesordning. Derfor stiller mindretallet ændringsforslaget om, at dette punkt udgår.

Mindretallet kan indstille lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag nr. 3, 5 og 6.

Et *fjerde mindretal* (venstresocialisternes medlem af udvalget) udtaler:

Hovedindholdet i dette lovforslag er et udtryk for socialdemokratiets ønske om at skabe et omfattende samarbejde mellem kommunalpolitikere, arbejdsgiverrepræsentanter og fagbevægelsen. Arbejdsmarkedsnævnene forsøges gjort til lokale redskaber

tanter og fagbevægelsen. Arbejdsmarkedsnævnene forsøges gjort til lokale redskaber for på forhånd dødfødte forsøg på kapitalistiske kriseløsninger. Den foreslåede ændrede sammensætning af nævnene og landsarbejdsnævnet er i høj grad en konsekvens af forslagene om, at arbejdsmarkedsnævnene skal administrere diverse tilskudsordninger til privatkapitalister for at få dem til at øge beskæftigelsen eller undlade at foretage afskedigelser. Arbejdsmarkedsnævnenes treenighed skal være profittens bistandskontor.

På trods af, at privatkapitalismen og den kapitalistiske markedsøkonomi har vist sig totalt uegnet til at sikre beskæftigelsen, så ønsker socialdemokratiet at binde såvel kommunerne som fagbevægelsen til et bistandsarbejde, der skal bruge lønarbejdernes skatte kroner til gennem tilskud at øge kapitalisternes profit. Lønarbejdernes realløn vil forsvinde ned i et bundløst hul.

Venstresocialisterne er modstander af en sådan binding af fagbevægelsens aktiviteter til et vidtgående hensyn til det vaklende borgerskab og det affældige kapitalistiske system. I debatten om de lovforslag, der udgør regeringens aktuelle beskæftigelsesforslag, har venstresocialisterne fremlagt alternative muligheder, der bryder med såvel de indeholdte forslag om tilskud til kapitalisterne som med det foreslåede classesamarbejde i arbejdsmarkedsnævnene om administrationen af disse tilskud. Der er fremlagt andre principper for iværksættelse af arbejde og sikring af, at dette er i lønarbejdernes interesse og ikke underlagt en godkendelse fra borgerlige kommunalpolitikere og kapitalisternes profitinteresser.

En gennemførelse af venstresocialisternes forslag forudsætter en styrkelse af lønarbejderne og deres faglige organisationer. Socialdemokratiets forslag vil svække bestræbelserne på at styrke lønarbejderne og på at gøre fagforeningerne til et stærkt redskab i arbejderklassens kamp for at gennemtvinge egne behov og interesser i et stadigt opgør med det kapitalistiske system.

I konsekvens af disse holdninger har mindretallet stillet en række ændringsforslag. Herefter indstiller mindretallet lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet stillede ændringsforslag nr. 1, 3, 5, 6 og 7.

Ændringsforslag

Til § 1

Af et *mindretal* (Tyroll (VS)):

1) Nr. 1, 2 og 3 udgår.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Lawaetz (FP), Voigt (FP) og Tyroll (VS)):

2) I den under nr. 3 foreslåede nye affattelse af lovens § 9, stk. 2, affattes 4. pkt. således:

»I Københavnsområdet udpeger Københavns borgerrepræsentation og Københavns amtsråd hver 2 medlemmer, medens Frederiksberg kommunalbestyrelse og Foreningen af Kommuner i Københavns Amt hver udpeger 1 medlem.«

Af et *mindretal* (Lilli Gyldenkilde (SF) og Tyroll (VS)):

3) Nr. 5 udgår.

Af *arbejdsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af Lawaetz (FP), Voigt (FP), Lilli Gyldenkilde (SF) og Tyroll (VS)):

4) I nr. 5 ændres »som inden for de seneste 15 måneder har været ledige i sammenlagt 12 måneder.« til: »som har haft 1 års ledighed.«

Af et *mindretal* (Lilli Gyldenkilde (SF) og Tyroll (VS)):

5) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 75 d udgår stk. 2 og 3.«

6) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

»02. I § 75 e udgår stk. 2 og 3.«

Af et *mindretal* (Tyroll (VS)):

7) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

»03. I § 83 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Til dækning af statens udgifter til efterløn betaler arbejdsgiverne et bidrag, hvis størrelse fastsættes hvert år pr. 1. juli på grundlag af udgifterne til efterløn i det foregående kalenderår.«

Bemærkninger

Til nr. 4

Til nr. 1

Hele administrationen af arbejdsløshedslovgivningen og anvisningsarbejdet ønskes overført til fagforeningerne. Lovforslagets indhold vedrørende den ændrede sammensætning af landsarbejdsnævnet og arbejdsmarkedsnævne vil betyde en udvikling i modsat retning. Derfor ønskes disse dele af lovforslagets indhold taget ud.

Til nr. 2

Ved ændringsforslaget imødekommes et af Amtsrådsforeningen med tilslutning fra Kommunernes Landsforening samt Københavns og Frederiksberg kommuner fremsat ønske om ændring af proceduren med hensyn til udpegningen af de kommunale repræsentanter i arbejdsmarkedsnævnet i Københavnsområdet.

Til nr. 3

Ændringsforslaget er en konsekvens af forslagsstillernes indstilling til forslag til lov om arbejdstilbud til ledige (L 221).

Ændringsforslaget har til formål at tilvejebringe sproglig overensstemmelse med hensyn til ledighedskriteriet i henholdsvis § 65, stk. 2, i arbejdsløshedsloven og § 1, stk. 1 og 2, i forslag nr. L 221 til lov om arbejdstilbud til ledige. Ved ændringsforslaget skabes der sikkerhed for, at der kan ske den ønskede koordinering af arbejdsløshedslovens § 65 om arbejdsløshedskassernes forpligtelser over for medlemmer med længerevarende ledighed med fremrykningen af arbejdstilbudsordningen.

Til nr. 5 og 6

De økonomiske vilkår for efterlønsmodtagere er helt urimeligt dårlige ved nedtrapningen af ydelserne til 80 pct. og 60 pct. af højeste dagpenge. Ændringsforslagene betyder en ophævelse af denne nedtrapning.

Til nr. 7

Forslaget tilsigter, at de egentlig ansvarlige for arbejdsløsheden og udstødningen af arbejdsmarkedet – arbejdsgiverne – pålægges at betale samtlige udgifter til efterlønsordningen.

Jytte Andersen (S) Bakholt (S) Demnitz (S) Hans Jørgen Jensen (S)

Søren B. Jørgensen (S) fmd. Kaj Poulsen (S) Taanquist (S) Bolvig (RV) Enggaard (V)

Fogh Rasmussen (V) Grethe Fenger Møller (KF) nfmd. Ninn-Hansen (KF)

Arne Melchior (CD) Lilli Gyldenkilde (SF) Tyroll (VS) Lawaetz (FP) Voigt (FP)

Partierne KrF og DR havde ikke medlemmer i udvalget.